

Hva media ikke forteller om Afrika

Som de flestenorske innbyggere har jeg de siste 20-25 årene fulgt noenlunde godt med i medias dekning av situasjonen i Afrika.

Som de fleste andre er jeg blitt forskrekket over grusomheter som folkemordet i Rwanda, borgerkrigene i Liberia og Sierra Leone. I denne perioden har også HIV/AIDS drept millioner av afrikanere og gjort store grupper barn foreldreløse.

Med bred pensel er alle disse humanitære katastrofene malt utover både fjernsynsskjerm og avissider. Som de fleste andre, har jeg priset meg lykkelig over at jeg lever i et av verdens rikeste land, helt uten borgerkriger og nesten uten AIDS.

Høsten 2007 var jeg så heldig (viste det seg) å få lov til å tilbringe elleve uker i Malawi, ifm. et prosjekt som sykepleieutdannelsen ved HSH er involvert i.

Malawi passet i forhold til mange av mine stereotypier om Afrika. Det er lutfattig og har mange HIV/AIDS syke. På FNs Human Development Index rankings, kommer Malawi på 164 plass av de 177 landene som er med i oversikten. I tillegg har rundt 14 prosent av befolkningen HIV/AIDS og det er nærmere en million foreldreløse barn. Noen borgerkriger og stammefeider av betydning har ikke Malawi hatt i de siste 50 årene. Men ellers har de det av lidelse og fattigdom. Overgangen frafråtsingen og sløsing i Norge til enkle forhold i Malawi var stor og utfordrende. Fattigdommen var synlig over alt hvor jeg befant meg og på alle sykehus og hel-

På en måte fikk jeg realitetssjokk. Ikke fordi det var så fattig, det var jeg forberedt på men på grunn av at mange av mine stereotypier ikke passet, skriver Langøen etter sitt besøk i Malawi.

Arne Langøen

førstelektor
Høgskolen
Stord/Haugesund

KRONIKK

«Jeg møtte et samfunn som fungerte»

seklinner jeg besøkte var AIDS-pasienter dominerende. Allikevel opplevde jeg et land som fungerte. Det var like god dekning for mobiltelefoner som i Norge, mange av veiene hadde god standard, folk gikk på arbeid om morgenen og

kom trette hjem til familien om kvelden. Sanking/selging av ved, produksjon av murstein og fiske i Malawisjøen er like aktverdige (minst) som børsspekulasjon og produksjon/salg av varer som vi ikke trenger og som ødelegger det globale miljøet.

De foreldreløse barna fantes overalt. I liten utstrekning fantes de i gatene, de ble for det meste tatt hånd om av slektninger, såkalte extended families. Det er slektninger som tanter, onkler, søskenbarn og besteforeldre som er de virkelige heltene i håndteringen av dette problemet.

Jeg møtte et samfunn som fungerte, og som håndterte de daglige problemene på sin måte. Det må i denne

sammenhengen påpekes at store deler av Malawis statsbudsjett er støtte og lån fra rike land.

På en måte fikk jeg realitetssjokk. Ikke fordi det var så fattig, det var jeg forberedt på, men på grunn av at mange av mine stereotypier ikke passet. Så blir spørsmålet om dette skyldes en totalt forskrudd akademiker, eller om noe kan tilskrives den påvirkningen jeg har vært utsatt for.

Siden jeg kom hjem har jeg slukt alt jeg har kommet over om Afrika og afrikanske forhold. Det som presenteres kan kort deles inn i to. Enten beskrives krig og katastrofer eller så møter vi Afrika igjennom artikler/reportasjer der snille, hvite mennesker, gjerne av ty-

pen kjendis, møter Afrikas fattigdom vel regissert av en organisasjon som samler inn penger til sitt hjelpearbeid.

I den sammenheng er media mer enn villig til å stille opp, og bra er det. Men hva med alt det mellom katastrofene og barnehjemmene? Hvorfor får vi ikke høre om det?

Jeg ønsker ikke å bli oppfattet som negativ verken til at kjendiser reiser til Afrika eller at organisasjoner som lever av innsamlede midler trenger å svartmale situasjonen for å oppnå forståelse for behov. Jeg bidrar selv med månedlige beløp til en slik organisasjon.

Min kritikk rettes mot media som systematisk unnlater å fortelle oss om det som tross alt fungerer. Om muligheten for flott fjellturer, svømming, bading og dykking i store innsjøer, safariturer der flodhester og krokodiller tusler bak hytta om natta og et folk som tar i mot besøkende på en fantastisk måte. Malawerne liker å kalle seg selv «The warm hearth of Africa», og det ikke uten grunn.

For å komplettere bildet så har jeg sett fire filmer det siste året som har lagt handlingen sin til Afrika. Hotell Rwanda, som handler om borgerkrigen i Rwanda, Blod Diamonds, om borgerkrigen i Sierra Leone, Tears of the Sun, som foregår i Nigeria med en opprørsgerilja som hovedingrediens og til slutt Primeval – the hunt for a killer, som beskriver en mannevond krokodille i Burundi i nøye regi med en nådeløs gerilja.

FOTO: ARNE LANGØEN